

Inntrykk av besvarelsene i POL 2016 hjemmeeksamen våren 2015

Oppgaveteksten var:

«I 2003 hadde John Zaller og Lance Bennett en meningsutveksling i tidsskriftet *Political Communication*. Hva består uenigheten i, hvem har de best vitenskapelig begrunnede argumentene og hvordan kan videre empirisk forskning bidra til å avklare denne debatten?»

Oppgaven inneholder altså tre deler av ulik vanskelighetsgrad. Alle burde kunne gjengi de to posisjonene og debatten. Å forklare hva et vitenskapelig begrunnet argument er, er mer krevende, og det å peke på empiriske forskningsstrategier som kan avklare debatten er meget utfordrende.

Spørsmål 1

De aller fleste har gitt en grei framstilling av posisjonene til Zaller og Bennet, og uenigheten dem i mellom. Noen hadde imidlertid oversett at Bennet mener Zallers idealtilstand allerede er den rådende journalistiske standarden i USA. Dermed ble den etterfølgende drøftingen ganske misvisende. En forvekslet Zallers gjengivelse av Bennets (tidligere) posisjon med Zallers posisjon. Noen glemte å nevne Bennets kritikk av tause alarmklokker i Zallers modell. Flere brukte opp mye tid, energi og mange av de tilmålte sidene på en meget detaljert gjengivelse av de to artiklene. Noen hadde problemer med å oversette enkelte begreper i tekstene til norsk. Det er ikke alltid det finnes gode norske uttrykk å oversette til. De som kom best fra det, oversatte begrepet og gjenga det engelske begrepet i parentes.

Spørsmål 2

Hva er vitenskapelig begrunnelse/grunnlag? Noen er inne på at det er mulig å telle antallet referanser som er brukt av henholdsvis Zaller og Bennet. En slik øvelse er imidlertid ganske uinteressant om en ikke referansene bidrar til å underbygge det sentrale argumentet. I noen ganske få besvarelser er noen av referansene de to har brukt, drøftet ganske inngående. Det er imponerende og bra, men det burde vært sterkere argumentert for hvordan de aktuelle referansene underbygger det generelle argumentet.

Det kan også være verdt å merke seg at universitetsforlagene gjennomfører fagfellellevurderinger av bøkene de utgir. Det er m a o ikke «uvitenskapelig» å utgi bøker. At et manuskript ikke er publisert i et vitenskapelig tidsskrift er ikke ensbetydende med at manuskriptet er uvitenskapelig. Det må leseren vurdere i hvert enkelt tilfelle.

Zaller framstiller opinionen som heterogen og mediene som homogene. Bennet framstiller tvert om (indirekte) opinionen som homogen og mediene som differensierte. Zaller har solid faglig forankring for å hevde at opinionen er heterogen, at det er betydelige forskjeller i hvor mye ulike grupper får med seg av nyhetene, og at en signifikant andel av den amerikanske

befolkningen ikke følger nyhetsbildet og er frakoblet det politiske systemet. Zaller er selv en sentral bidragsyter på dette feltet, men han er langt fra alene (Det er imidlertid verdt å merke seg at Zaller ikke nevner en annen form for differensiering av opinionen, eksistensen av «saks-opinjoner»: folk som følger enkelte politikkområder nøye, men er mindre opptatt av politikk generelt, kanskje fordi dette peker i retning av at «full news»-standarden er nødvendig?). Zaller synes å mene at det ikke er mulig å heve interessen og informasjonssøkingen blant publikum, derfor må mediene tilpasse seg den delen av publikum som er minst politisk interessert og minst aktivt informasjonssøkende. Han ser på «frenzies» som noe positivt, fordi han vet at det skal et kraftig medietrykk til for å nå fram til den minst oppmerksomme delen av befolkningen i USA.

Zaller synes å mene at mediene i USA fortsatt er preget av et journalistisk ideal som ble etablert rundt 1920. Det er ikke hans sterkeste argument, for å si det kort. Den sentrale referansen Zaller bygger på er heller ikke særlig relevant for utviklingen de siste tiårene. Jeg kjenner heller ikke til noen studier som hevder at det er en *negativ* korrelasjon mellom informasjonen som er tilgjengelig i mediene og kunnskapsnivået i befolkningen. Det nærmeste en kommer er vel Pippa Norris sin observasjon av at ytterligere volumøkning ikke synes å øke kunnskapsnivået i de mest avanserte industrisamfunnene p g a en «takeeffekt».

Bennet mener mediene i USA langt på vei allerede praktiserer «burglar alarm»-standarden. Mange vender seg bort fra nyhetsjournalistikken fordi «alarmen» ringer hele tiden. Her viser Bennet til en omfattende litteratur om «mediubehaget» («media malaise»). Sentralt i denne litteraturen står en hypotese om at publikum trekker seg tilbake (unngår politisk diskusjon, lar være å stemme, etc.) som et resultat av eksponering for kynisk, sensasjonspreget, negativ vinklet, sjikanerende politisk journalistikk. «Frenzies» er det verst utslaget av denne typen journalistikk. Underteksten er naturligvis at en med bedre journalistikk ville unngått dette. Hypotesen om demobilisering er omstridt. Noen finner at kritisk, «negativ» politisk journalistikk virker politisk mobiliserende. Det betyr ikke nødvendigvis at hypotesen er feil, det viser at det antakelig er en nær sammenheng mellom det politiske konfliktnivået (konflikt mobiliserer) og tonen i nyhetsjournalistikken (kynisme, personangrep, etc. demobiliserer), slik at variasjonen fra valg til valg kan bli betydelig. Fordi det er vanskelig å operasjonalisere politisk konfliktnivå, blir det sjelden tatt med som kontrollvariabel i slike studier.

Bennet har åpenbart et sterkere faglig fundament for sin vurdering av tilstanden i amerikanske medier enn Zaller. Han peker f.eks. på at konkurransen mellom mediebedriftene er en viktig driver bak sensasjonalismen, spillfokuset og «frenziene». Indirekte peker han med et det på et problem både for hans egen og Zallers argumentasjon: hvilken sosial/økonomisk/politisk mekanisme kan styre journalistikken/mediene i den ene eller andre retningen? Bennet har både rett i at «alarmene» ringer hele tiden, og at det at tause alarmene ikke betyr at alt er i orden. Spørsmålet er om hans argument om at «full news»-standarden kan holde journalistene i ørene, er troverdig. Argumentasjonen hans er ganske vag på dette punktet. Essensen synes å være at journalistenes profesjonsideologi skal styre dem i retning av å fokusere på det vesentlige, det nyhetsverdige.

Min «fasitt»: Zaller vinner 1-0 i beskrivelsen av opinionen. Bennet vinner 1-0 på sin hjemmebane, beskrivelsen av mediene. Når det gjelder spørsmålet om hvordan en skal forbedre situasjonen, står det 0-0. Zaller stiller en tvilsom «diagnose», Bennet har ingen testet «medisin».

Spørsmål 3

Spørsmålet om videre forskning har noen hoppet over, noen tolket som et spørsmål om relevant *publisert* forskning og noen som et spørsmål om *ny* empirisk forskning. De som hoppet over diskvalifiserte seg fra konkurransen om de beste karakterene.

Zaller hevder at amerikanske medier stiller for store krav til sitt publikum, og at det er årsaken til at mange slutter å følge med i nyhetsmediene. Dette kan en naturligvis belyse gjennom komparative studier av medieinnhold og opinionens kunnskapsnivå. De som fulgte forelesningene fikk kanskje med seg at Curren/Aalberg/van Elst/Iyengar (i ulike kombinasjoner) har publisert artikler som sammenlikner både omfang og kvalitet på nyhetsmedier i ulike land. Deres metode kan utvides til å gi et mer helhetlig bilde av mediekvaliteten. En kan med andre ord tenke seg en komparativ studie av hvor store krav mediene i ulike land stiller til sitt publikum. En lang rekke studier tyder på at den amerikanske opinionen er vakere informert om mange internasjonale spørsmål (ikke bare politikk, geografi, zoologi, etc.) enn opinionen i mange europeiske land. Selv om det er betydelige metodologiske utordringer med slik forskning, kan det neppe være noen tilfeldighet at USA skårer lavt i studie etter studie. Mediene alene kan naturligvis ikke ta «skylda» for dette, men observasjonen tyder på at Zallers (implisitte) oppfatning at kunnskapsnivået i befolkningen ikke kan heves, er høyst diskutabel.

Noen husker kanskje også at jeg viste noen figurer om tillit til mediene i ulike land på forelesning. USA kom dårlig ut, sammenliknes med de andre fem landene i studien. Mistillit er naturligvis en barriere mot læring. Både Zaller og Bennet kan ta denne observasjonen til inntekt for sitt standpunkt, men om en hadde spurt de kritiske respondentene *hvorfor* de ikke har tillit ville vi antakelig kommet nærmere en avklaring av hvilken diagnose som er mest treffende, Zallers eller Bennets.

Noen har nevnt forskningen til Jennifer Jerit. Den er åpenbart meget relevant. Hennes hovedfunn, at kontekstinformasjon gjør nyhetene mer interessant og begripelige for mange, støttes av tidligere forskning (her er det en god del å ta av). At bruken av eksperter gjør mediene mindre tilgjengelige, er også interessant. Her kan en tenke seg mange mulige eksperimenter, der en varierer framstillingsformen og medieformatet og sammenlikner kunnskapstilegnelsen avhengig av type stimuli.

Noen hadde forslag til videre forskning som kanskje var mer underholdene enn praktisk gjennomførbare, men de var avgjort interessante å lese!